

صعود چہتر سالہ

سید محمد حسین راجی
سید محمد رضا خاکی

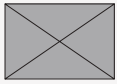
به اهتمام جمعی از نخبگان حوزوی و دانشگاهی:

آقایان: محسن فوجی، مجتبی قربانی، موسی الرضا سلطان زاده، سجاد کمالی نیا، جواد هاشمیان، فضل... طاهری، مهدی طالبی، محمد مهدی رستگاری، محمدصادق شالچیان، صادق طلوعی، محمد مهدی محبی، سید محمد حسن قاسمی، محمد جواد خالقی، احمد محمدآبادی، بهنام رضیان، مصطفی عباسی، سید محمد حسینی، علی نعمتی، مهدی شیعه زاده، امیر باقری، محمدرضا ریزوندی، آرش رازیان، حمید باقری، مصطفی سلیمانی نسب، امیر مولایاری، محمدجواد علی پور، علی اسماعیلی، امیررضا نادری، محمد عاشوری، احمد قربانی پور، امیر دربان لقمانی، حسین بیک محمدلو و...
خانم ها: فاطمه زنگی آبادی، فاطمه حکم آبادی، زهرا صبوری، رقیه حسین زاده، عفت خادمی پور، مهرناز عابدی، معصومه رسولی، طاهره سادات موسویان، فاطمه کلاتی، محبوبه یادگاری، مریم سادات مجتهد سیستانی، آمنه خسروی، فاطمه شالچیان، زهرا ایرزدی، مطهره عباس پور، مانده صفایی، وجیهه یارسیان، سحر سلطانی نژاد، نجمه مرتضی پور، نرگس ایمانی، عاطفه حسین زاده، صفیه قنبری، ریحانه برانزنده، مریم اکبری، الهام آریا نیور، ایران قاسمپور، محدثه اشرفی تبار، محدثه سلیمانی، عطیه عبدالنوری، فاطمه صادقی، زهرا فستقری، ساجده قربانی، فاطمه حجتی، محبوبه اقتداری، فاطمه سادات غلامی، فاطمه عباسی و...

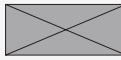
- اراک: ۰۲۵-۳۳۷۶۲۵۷
- اصفهان: ۰۴۴-۳۳۲۱۵۴۴۱
- ارومیه: ۰۸۴-۳۳۲۲۹۰۸
- بندرعباس: ۰۷۴-۳۳۶۱۵۵۷
- بیرجند: ۰۵۴-۳۳۲۲۵۸۱
- تبریز: ۰۴۱-۳۳۳۵۸۰۸
- سبزوار: ۰۴-۴۴۲۴۴۰۴
- ساری: ۰۲۴-۳۳۳۶۶۴۵
- سرخس: ۰۱۱-۳۳۳۵۳۰۲
- سمنان: ۰۵۱-۴۴۲۴۴۰۴
- کرمان: ۰۲۵-۳۳۷۶۲۵۷
- کرمانشاه: ۰۸۳-۳۳۳۳۸۸۰
- گرگان: ۰۱۲-۳۳۳۳۸۸۰
- اهواز: ۰۶۱-۳۳۳۳۸۰۰
- ایزد: ۰۸۴-۳۳۳۶۴۲۸
- بجنورد: ۰۵۸-۳۳۳۶۳۷۸
- بردسکن: ۰۵۱-۵۵۴۴۳۰۱
- زنجان: ۰۵۴-۳۳۳۶۸۸۹
- قزوین: ۰۷۸-۳۳۳۶۰۸۶
- یزد: ۰۲۵-۳۳۳۳۹۵۰

سعود چهل ساله

مربوری بردستانهای چهل ساله انقلاب اسلامی ایران
بر اساس آمارهای بین المللی

انشارات زائر رضوی
واسته به معاونت تبلیغات اسلامی
استان قزوین رضوی

نویسنده: سید محمد حسین راجی
سید محمد رضا خاتمی
ویراستار: زهرا فاطمه پوریا (گروه متونک)
ناشر: دفتر نشر معارف

نشر معارف
نهاد نمایندگی
مقام معظم رهبری
در دانشگاهها

قیمت: هفتاد هزار تومان

دفتر نشر معارف - قم، خیابان شهید کوچک ۳۲، شماره ۳، تلفن و نمابر: ۰۵۱-۳۳۷۴۰۰۴
معمودت پخش قم، شرکت پاپوک کتاب، تلفن: ۰۵۱-۳۳۷۴۰۰۴
صفحه آرا: محمدصادق صالحی
توبیت چاپ: اول / ۱۴۰۰
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۴۲۴-۱
همه حقوق محفوظ است

www.nashremaaref.ir | E-mail: info@nashremaaref.ir

سرشناسه: راجی، سیدمحمد حسین، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور: سعود چهل ساله / سیدمحمد حسین راجی، سیدمحمد رضا خاتمی.
مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۳۲۲ص. - (مصوران رنگی). - نمودار (رنگی). ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۴۲۴-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: شاخص های اقتصادی -- ایران -- آمار
Economic indicators -- Iran -- Statistics
شاخص های اجتماعی -- ایران -- آمار
Social indicators -- Iran -- Statistics
موضوع: ایران -- تاریخ -- جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸-
Iran -- History -- Islamic Republic -- ۱۹۷۹-
شناسه افزوده: خاتمی، سیدمحمد رضا، ۱۳۷۳-
شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف
رده بندی کنگره: HCF۷۵
رده بندی دیویی: ۳۳/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۰۶۹۶۱

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۷	مقدمه ویرایش دوم
۲۳	علل عدم تحقق کامل آرمان‌ها
۲۳	۱) چالش‌های درونی
۲۳	اول ساختارهای اقتصادی به‌جامانده از دوران پهلوی
۲۷	دوم چالش ذهنی برخی مسئولان؛ یافتن راه‌حل‌ها در خارج از مرزها
۲۷	۲) چالش‌های بیرونی
۲۸	اول توطئه‌های تجزیه‌طلبانه
۲۸	دوم توطئه‌های چهل‌ساله نظامی
۲۹	سوم توطئه‌های چهل‌ساله فرهنگی
۲۹	چهارم توطئه‌های چهل‌ساله تفرقه‌افکنانه مذهبی
۲۹	پنجم توطئه‌های چهل‌ساله اقتصادی
۳۰	ششم توطئه‌های چهل‌ساله امنیتی
۳۰	الف) ترور و انفجارات تروریستی
۳۱	ب) کودتا
۳۱	پ) جاسوسی
۳۲	ت) نفوذ امنیتی
۳۲	ث) ایجاد فتنه و آشوب
۳۲	هفتم توطئه‌های چهل‌ساله سیاسی
۳۳	هشتم توطئه‌های چهل‌ساله بین‌المللی
۳۳	الف) برخی بحران‌ها برای ناآمین کردن ایران
۳۴	ب) برخی بحران‌ها برای ناآمین کردن منطقه

فصل اول

◀ استقلال // ۳۵

۳۷	۱) از وابستگی دوران پهلوی تا استقلال ایران اسلامی
۳۹	اول استقلال نظامی

۴۰	دوم استقلال اقتصادی
۴۲	سوم استقلال فرهنگی
۴۵	چهارم استقلال سیاسی
۴۸	پاسخ به دوشبیه
۵۸	۲) استقلال در کشورهای دنیا
۵۸	اول امکزیک
۵۸	الف) رشد چشمگیر تولید ناخالص ملی مکزیک
۵۹	ب) سهم مهم صادرات مکزیک از افزایش تولید ناخالص ملی
۵۹	پ) آمریکا، مقصد ۷۵ درصد از صادرات مکزیک
۶۰	ت) خودرو و محصولات الکترونیک، بیشترین صادرات مکزیک
۶۱	ث) کارگران مکزیک، نیروی کار بسیار ارزان نسبت به نیروی کار کشور همسایه خود، آمریکا
۶۱	ج) شرکت‌های معروف آمریکایی و بین‌المللی‌ای که در مکزیک خط تولید دارند
۶۲	چ) روند افزایشی و نرخ ۴۶ درصدی جمعیت زیر خط فقر مکزیک
۶۳	دوم اکشورهای شرق آسیا
۶۳	الف) وابسته‌ترین کشورهای دنیا به تجارت خارجی
۶۴	ب) بحران‌های بزرگ مالی به دلیل وابستگی شدید به سرمایه‌گذاری خارجی
۶۶	سوم ایلابای و وابستگی نظامی کشورها
۶۶	الف) پرداخت هزینه‌های نظامی حضور آمریکایی‌ها در خاک ژاپن، توسط دولت ژاپن
۶۶	ب) ممنوع شدن مصرف الکل برای سربازان آمریکایی در خاک ژاپن پس از تجاوزهای...
۶۷	پ) اعتراض مردم اوکیناوا به تجاوز و قتل زنان، توسط نیروی دریایی ارتش آمریکا
۶۸	ت) تقاضای دولت ژاپن از آمریکا برای پایان دادن به مرگ دختران و زنان ژاپنی بر اثر تجاوز...

فصل دوم

گسترش عدالت اجتماعی // ۶۹

۷۴	نابرابری
۷۴	شاخص ضریب جینی
۷۵	الف) روند تغییرات ضریب جینی در کشورهای جهان
۷۷	ب) روند تغییرات ضریب جینی در برخی از کشورهای جهان
۸۱	بررسی روند تغییرات ضریب جینی در کشور ایران
۸۳	ج) معایب ضریب جینی درآمد
۸۴	فقر
۸۵	اول فقر در زمان پهلوی
۸۵	فقیر بودن ۴۶ درصدی مردم ایران
۸۶	دوم فقر بعد از انقلاب
۸۶	کاهش چشمگیر جمعیت فقیر در ایران
۸۷	سوم فقر در دیگر کشورهای جهان
۸۷	الف) بالا بودن هزینه‌های زندگی در کشورهای توسعه یافته
۸۸	ب) فقر بیش از ۱۲ درصدی مردم آمریکا
۹۰	پ) فقر ۱۹ درصدی مردم بریتانیا (انگلیس، ایرلند و ...)

۹۰	ت) فقر ۱۴٫۸ درصدی مردم فرانسه
۹۱	ث) فقر ۱۵٫۲ درصدی مردم آلمان
۹۱	ج) فقر ۱۸ درصدی مردم ژاپن
۹۲	چ) فقر ۱۶٫۳ درصدی کودکان ژاپن
۹۳	ح) فقر ۵۰ درصدی افراد بالای ۶۵ سال در کرهٔ جنوبی، براساس خط فقر ملی این کشور
۹۴	خ) فقر ۲۱٫۹ درصدی مردم ترکیه
۹۴	د) فقر ۲۵ درصدی مردم عربستان

فصل سوم

گسترش بر خورداری های عمومی // ۹۷

۱۰۵	۱) امنیت غذایی
۱۰۵	اول رشد ۴ برابری شاخص تولید مواد غذایی
۱۰۶	دوم رشد بیش از ۴ برابری شاخص تولید محصولات زراعی
۱۰۷	سوم رشد بیش از ۳ برابری شاخص تولید دام
۱۰۸	چهارم رشد ۱۰ برابری تولید گوشت مرغ
۱۰۸	پنجم افزایش سرانهٔ عرضهٔ پروتئین روزانه
۱۰۹	ششم افزایش سرانهٔ کالری روزانهٔ عرضه شده در ایران، در قیاس با متوسط جهانی
۱۰۹	هفتم رشد بیش از ۵٫۵ برابری سرانهٔ تأمین گوشت به ازای هر شخص
۱۱۰	هشتم رشد ۵ برابری سرانهٔ مصرف ماهی و غذاهای دریایی
۱۱۰	نهم روند کاهش شاخص جهانی گرسنگی در ایران و مقدار پایین آن نسبت به ...
۱۱۱	دهم کاهش مرگ و میر بر اثر سوء تغذیه در ایران و مقدار پایین تر آن نسبت به کل دنیا ...
۱۱۳	۲) آموزش مناسب
۱۱۳	اول رشد ۵٫۵ برابری میزان تحصیلات ابتدایی در ایران
۱۱۵	دوم رشد ۲ برابری آموزش متوسطه در ایران
۱۱۶	سوم رشد ۱۰ برابری فارغ التحصیلان دانشگاهی ایران و مقایسهٔ آن با دیگر کشورهای ...
۱۱۶	۳) بهداشت
۱۱۶	اول افزایش شاخص امید به زندگی از ۵۰ سال به نزدیک ۷۷ سال
۱۱۸	دوم کاهش مرگ و میر کودکان از ۱۲۰ فوت به ۱۵ فوت، در هر ۱۰۰۰ نفر
۱۱۹	سوم کاهش میزان خودکشی
۱۱۹	چهارم پایین بودن میزان سرطان
۱۲۰	پنجم کاهش سکنهٔ مغزی
۱۲۰	ششم افزایش شاخص کیفیت دسترسی به بهداشت و درمان
۱۲۱	۴) دسترسی به آب
۱۲۱	اول دسترسی ۹۶ درصدی مردم به آب سالم آشامیدنی در ایران
۱۲۱	دوم دسترسی فقط ۵۱ درصد مردم و ۳۰ درصد روستاییان به آب سالم آشامیدنی، ...
۱۲۲	سوم عملکرد جمهوری اسلامی در حوزهٔ آب رسانی شهری و روستایی
۱۲۳	۵) دسترسی به برق
۱۲۳	اول دسترسی ۱۰۰ درصدی مردم به برق
۱۲۴	دوم دسترسی ۱۰۰ درصدی روستاییان به برق در حال حاضر، در مقایسه با ...

۱۲۵	۶) شاخصه توسعه انسانی
۱۲۷	اول ارتقای ۶۰ پله‌ای ایران در جهان، در ۴۰ سال گذشته
۱۲۸	دوم ارتبه اول ایران در رشد شاخص توسعه انسانی، در ۴۰ سال گذشته

فصل چهارم

پیشرفت‌های علمی // ۱۳۹

۱۳۱	۱) وضعیت علمی ایران در دوران پهلوی
۱۳۱	روند وارونه
۱۳۳	۲) روند علمی در جمهوری اسلامی
۱۳۵	اول ارتقای علمی ۳۸ پله‌ای ایران در ۲۵ سال اخیر
۱۳۶	دوم ارتقای علمی ایران از رتبه ۵ به رتبه ۱ منطقه
۱۳۷	نمونه‌ای از پیشرفت‌های علمی ایران در رشته‌های مختلف
۱۴۳	سوم ارتقای کیفیت و سطح مقالات تولیدی در دانشگاه‌های ایران
۱۴۶	چهارم حرکت در مسیر فناورمحوری
۱۴۹	پیشرفت‌های علم، فناوری و نوآوری جمهوری اسلامی در آینه گزارش‌های بین‌المللی
۱۵۰	پنجم آشنایی با زیست‌بوم فناوری و نوآوری ایران
۱۵۰	الف) شرکت‌های دانش بنیان
۱۵۱	ب) پارک‌های علم و فناوری
۱۵۱	پ) مراکز نوآوری
۱۵۱	ت) کارخانه‌های نوآوری
۱۵۲	ث) اشتاب‌دهنده‌ها
۱۵۲	ج) بنیاد ملی نخچنگان
۱۵۲	چ) دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی
۱۵۲	ح) فدراسیون سرآمدان علمی
۱۵۲	خ) شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی
۱۵۳	د) فن بازار ملی ایران
۱۵۳	ذ) کانون پتنت
۱۵۳	ر) صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران
۱۵۳	ز) صندوق‌های تأمین سرمایه یا VC
۱۵۳	ژ) شرکت‌های خلاق و صنایع فرهنگی
۱۵۴	س) صندوق نوآوری و شکوفایی
۱۵۴	ش) کردپور توسعه صادرات تبادل فناوری مرکز تعاملات
۱۵۴	ص) نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت داخل
۱۵۴	ض) فرهنگ‌سازی و حمایت از کالاهای خدمات ایران ساخت
۱۵۵	ششم جایگاه ایران در ثبت اختراع
۱۵۵	رشد اختراع‌های ثبت‌شده در ایران، در ۴۰ سال اخیر
۱۵۵	ارتقا از رتبه ۳۹ جهان به رتبه ۱۰، در تعداد ثبت اختراع، در ۴۰ سال اخیر

◀ پیشرفت‌های زیرساختی، صنعتی و انرژی // ۱۵۷

۱۵۹	۱) حوزه حمل‌ونقل
۱۵۹	اول خطوط ریلی
۱۵۹	الف) رشد ۲ برابری خطوط راه‌آهن در کشور.
۱۶۰	ب) ارتقای ۴ پله‌ای ایران در رتبه‌بندی ترابری خطوط ریلی جهان
۱۶۱	پ) رشد ۶ برابری ترابری کالا به‌کمکی خطوط ریلی در کشور.
۱۶۱	دوم خطوط هوایی
۱۶۱	الف) رشد ۲۵ برابری تعداد مسافران جابه‌جاشده با استفاده از خطوط هوایی
۱۶۲	ب) رشد ۱۵ برابری بار جابه‌جاشده با استفاده از خطوط هوایی
۱۶۲	سوم خطوط جاده‌ای
۱۶۲	الف) افزایش ۴۴ برابری طول جاده‌های کشور.
۱۶۳	ب) افزایش ۱۲٫۵ برابری جاده‌های روستایی
۱۶۳	پ) افزایش ۸ برابری آزادراه‌های کشور
۱۶۴	۲) انرژی
۱۶۴	اول ایران؛ رتبه هشتم در میان کشورهای تولیدکننده انرژی
۱۶۵	دوم ایجاد تنوع در منابع تأمین انرژی، در ایران
۱۶۵	الف) زغال سنگ
۱۶۵	ب) برق آبی
۱۶۶	پ) فرآورده‌های نفت خام
۱۶۶	ت) گاز طبیعی
۱۶۷	ث) سوخت هسته‌ای
۱۶۷	ج) بیومیس (سوخت‌های زیستی) و امواج
۱۶۸	چ) منابع مختلف خورشیدی، زمین‌گرمایی و ...
۱۶۸	سوم سرانه انرژی عرضه‌شده به‌ازای هر نفر (TPES/ Capita)
۱۶۹	مقایسه رشد انرژی تأمین‌شده در ایران و جهان و اتحادیه اروپا
۱۷۰	چهارم میزان تولید و پالایش نفت خام در ایران
۱۷۰	الف) کاهش میزان تولید نفت خام
۱۷۱	ب) افزایش قابل توجه تولید فرآورده‌های پالایشگاهی
۱۷۱	پنجم رشد تولید گاز
۱۷۱	الف) تولید گاز طبیعی در ایران
۱۷۲	ب) ایران در رتبه‌بندی کشورهای تولیدکننده گاز
۱۷۳	ششم رشد تولید انرژی الکتریکی
۱۷۳	الف) افزایش تولید انرژی الکتریکی در ایران
۱۷۳	ب) ارتقای ۱۲ پله‌ای رتبه ایران در رتبه‌بندی کشورهای تولیدکننده انرژی الکتریکی
۱۷۴	هفتم رشد علمی در حوزه انرژی
۱۷۴	الف) علم انرژی؛ ارتقا از رتبه ۵۷ جهان به رتبه ۱۱
۱۷۵	ب) علم انرژی؛ ارتقا از رتبه ۷ منطقه به رتبه ۱
۱۷۶	پ) علم انرژی هسته‌ای؛ ارتقا از رتبه ۸۶ جهان به رتبه ۱۱

۱۷۷	ت) علم انرژی هسته‌ای؛ ارتقا از رتبه ۱۱ منطقه به رتبه ۱
۱۷۸	ث) علم انرژی‌های تجدیدپذیر؛ ارتقا از رتبه ۸ منطقه به رتبه ۱
۱۷۹	۳) صنعت
۱۷۹	اول افزایش قابل توجه ارزش افزوده در بخش صنعت
۱۷۹	دوم صنعت فولاد؛ ارتقا از رتبه ۳۰ جهان به رتبه ۱۰
۱۸۰	سوم صنعت سیمان؛ رشد قابل توجه تولید و ارتقای ایران به رتبه ۱۰ جهانی
۱۸۱	چهارم افزایش قابل توجه صادرات ایران در صنایع پیشرفته
۱۸۲	پنجم ارشد ۴ برابری شاخص تولید مواد غذایی
۱۸۳	ششم ارشد قابل توجه و ارتقا به رتبه ۱۶ جهان در صنعت تولید وسایل نقلیه ...

فصل ششم

◀ آزادی // ۱۸۵

۱۸۷	۱) آزادی و مردم سالاری در دوران پهلوی
۱۸۷	اول انتخابات و مشارکت مردم در امور سیاسی
۱۸۹	دوم آزادی بیان
۱۹۳	مطبوعات
۱۹۹	سوم احزاب
۲۰۱	۲) آزادی در جمهوری اسلامی
۲۰۱	اول انتخابات
۲۰۳	دوم اقلیت‌های دینی
۲۰۸	الف) مقایسه تعداد کلیساها و مساجد
۲۰۹	ب) مقایسه تعداد نمایندگان ادیان در مجلس شورای اسلامی ایران و مجلس سنای آمریکا
۲۱۰	۳) آزادی در غرب
۲۱۰	اول آزادی بیان (برخورد با منتقدان)
۲۱۰	الف) آمریکا
۲۱۳	ب) فرانسه
۲۱۵	پ) مقایسه برخورد با معترضان در ترکیه و آمریکا با ایران
۲۱۶	ت) انکار هولوکاست و مجازات‌های آن
۲۱۹	دوم نقد شاخص‌های آزادی در غرب
۲۱۹	الف) انتقاد غربی‌ها از آزادی در ایران، به دلیل رعایت نکردن حقوق سیاسی هم‌جنس‌بازان
۲۱۹	ب) قرار داشتن جمهوری اسلامی ایران در رتبه‌های پایین تر از حکومت استبدادی عربستان

فصل هفتم

◀ معنویت // ۲۲۱

۲۲۳	۱) معنویت در دوران پهلوی
۲۳۱	۲) معنویت در جمهوری اسلامی
۲۳۳	اول گسترش کمی و کیفی تشکل‌های مذهبی
۲۳۳	دوم پاس داشت مناسبات و شعائر مذهبی
۲۳۴	سوم گسترش کمی و کیفی زیارات معصومان <small>علیهم‌السلام</small> و امام زادگان

۲۳۴	چهارم گسترش کمی و کیفی مساجد و فعالیت‌های نماز
۲۳۵	پنجم گسترش چشمگیر فعالیت‌های تبلیغی
۲۳۵	ششم گسترش فرهنگ انفاق و نیکوکاری
۲۳۶	هفتم گسترش حیرت‌آور فعالیت‌های جهادی
۲۳۷	هشتم پاس داشت ارزش‌های دفاع مقدس
۲۳۷	نهم گسترش فعالیت‌های قرآنی
۲۳۹	مهم‌ترین شاخصه‌های دین‌داری
۲۴۲	(۳) تأثیر جمهوری اسلامی بر معنویت دنیا
۲۴۴	(۴) گرایش مردم جهان به دین مبین اسلام
۲۴۹	(۵) بحران معنویت در غرب
۲۴۹	عواقب فروپاشی اخلاق و معنویت در غرب
۲۴۹	الف) فروپاشی خانواده
۲۵۳	ب) جرم و جنایت
۲۵۵	پ) خودکشی و بیماری‌های روحی - روانی

فصل هشتم

◀ کرامت زن // ۲۵۷

۲۵۹	(۱) زن در نگاه سران ایران
۲۵۹	اول نگاه شاه و دربار به زن
۲۶۱	دوم نگاه امام خمینی <small>رضی الله عنه</small> به زن
۲۶۳	سوم نگاه مقام معظم رهبری به زنان
۲۶۴	(۲) بررسی وضعیت زنان
۲۶۴	اول تحصیلات بانوان
۲۶۴	الف) کاهش بی‌سوادی زنان بالاتر از ۱۵ سال
۲۶۵	ب) رتبه اول نسبت دختران به پسران در تحصیلات ابتدایی، در جهان
۲۶۶	پ) افزایش نسبت دختران به پسران در تحصیلات متوسطه، در ایران
۲۶۷	ت) افزایش نسبت دختران به پسران در تحصیلات دانشگاهی
۲۶۷	ث) افزایش استادان زن در دانشگاه‌ها
۲۶۸	دوم عرصه اجتماعی
۲۶۸	الف) فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن) و نهادهای خیریه‌ای
۲۶۹	ب) ورزش بانوان
۲۷۴	سوم بهداشت و سلامت بانوان
۲۷۴	الف) افزایش امید به زندگی بانوان در ایران، از ۵۷٫۶ سال به ۷۷٫۸ سال
۲۷۵	ب) افزایش نسبت پزشکان متخصص زن از ۱۵ درصد به ۴۰ درصد
۲۷۵	پ) افزایش نسبت پزشکان فوق تخصص زن از ۹ درصد به ۳۰ درصد
۲۷۵	ت) افزایش نسبت پزشکان متخصص زن در حوزه زنان و زایمان، از ۱۶ درصد به ۹۸ درصد
۲۷۶	ث) کاهش ۹۰ درصدی مرگ و میر مادران هنگام زایمان
۲۷۶	چهارم عرصه سیاسی و بین الملل
۲۷۷	حقوق قانونی زنان در کشور

۲۷۹	پنجم عرصه فرهنگ و هنر
۲۸۰	۳) گرامت زن در غرب
۲۸۰	اول ارشد سریع‌تر میزان خودکشی در زنان، نسبت به مردان
۲۸۱	دوم آگزارش سازمان ملل متحد درباره زنان سرپرست خانوار
۲۸۲	سوم اخشونت جنسی علیه زنان
۲۸۳	الف) تجربه در معرض تجاوز قرار گرفتن تقریباً زن از هر ۵ زن در آمریکا
۲۸۳	ب) سوءاستفاده جنسی کودکان توسط اعضای خانواده
۲۸۴	پ) صورت گرفتن ۲۹۶ درصد از تجاوزات جنسی بین سنین ۱۱ تا ۱۷ سالگی

فصل نهم

◀ عزت و اقتدار // ۲۸۵

۲۸۷	۱) اقتدار امنیتی
۲۸۷	تروریسم
۲۹۰	عملیات‌های تروریستی در کشورهای مختلف
۳۰۴	۲) اقتدار نظامی
۳۰۴	اول اوضعیات نظامی ایران در دوره پهلوی
۳۰۵	الف) ارتش و مخارج نظامی پهلوی
۳۱۱	ب) حضور و نقش بیگانگان در ارتش
۳۱۲	پ) عملکرد و کارایی ارتش پهلوی
۳۱۳	دوم اوضعیات نظامی ایران در جمهوری اسلامی
۳۱۳	الف) نیروی انسانی
۳۱۴	ب) تجهیزات نظامی
۳۲۳	پ) بودجه دفاعی
۳۲۵	۳) اقتدار منطقه‌ای
۳۲۷	نمونه‌هایی از اقتدار جمهوری اسلامی

پیوست

◀ نقدی بر برخی شاخص‌های جهانی اقتصاد // ۳۳۳

۳۳۵	شاخص فلاکت؛ سیاسی‌ترین شاخص اقتصادی در ایالات متحده آمریکا در ...
۳۳۸	شاخص ادراک فساد سازمان بین‌المللی شفافیت
۳۴۰	اول اجریان‌های غیرقانونی سرمایه
۳۴۱	دوم اپول شویی
۳۴۳	سوم اشخاص پنهان‌کاری مالی
۳۴۵	معضلات سازمان بین‌المللی شفافیت (TI)

◀ منابع // ۳۴۹

۳۴۹	منابع فارسی و عربی
۳۵۱	منابع لاتین
۳۵۲	منابع اینترنتی

مقدمه

«مهمترین کاری که دشمن می‌خواهد بکند، تصویرسازی غلط از وضع کشور است؛ نه فقط برای اغوای افکار عمومی دنیا، بلکه حتی برای اغوای افکار عمومی داخل خود کشور!»^۱ «با تصویرسازی غلط سعی میکنند افکار ملت ایران را منحرف کنند: هم تصویر غلط دربارهٔ ایران، هم تصویر غلط دربارهٔ خودشان، هم تصویر غلط دربارهٔ اوضاع منطقه.»^۲

بنا بر بیانات رهبر معظم انقلاب، امام خامنه‌ای علیه السلام در ماه‌های اخیر، مهم‌ترین و اصلی‌ترین برنامهٔ کنونی دشمن، تصویرسازی غلط از وضعیت ایران و جهان در افکار عمومی است. هدف دشمن از این برنامه، ایجاد تصویری سیاه و تاریک و ناامیدکننده از وضعیت جمهوری اسلامی و در مقابل، ساختن تصویری سفید و روشن و آرمانی از وضعیت کشورهای توسعه‌یافته^۳ خصوصاً ایالات متحدهٔ آمریکا است تا در نتیجهٔ این تصویرسازی، مردم برای خروج از وضعیت نابسامان خود، به سمت توسعه‌یافتگی^۴ به سبک کشورهای غربی حرکت کرده و به دلیل

۱. بیانات در دیدار با نخبگان و استعدادهای برتر علمی، ۲۵ مهر ۱۳۹۷. پیوند وبگاه: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=40725>

۲. بیانات در همایش دهه‌ها هزار نفری «خدمت بسیجیان» در ورزشگاه آزادی، ۱۲ مهر ۱۳۹۷. پیوند وبگاه: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=40645>

3. Developed Countries.

4. Development.

نبود ثروت و تکنولوژی لازم برای توسعه یافتگی، مجبور شوند به یکی از مراکز قدرت و ثروت، مخصوصاً ایالات متحده آمریکا وابسته شوند.

این مسئله، بدین معناست که دشمنان جمهوری اسلامی، استقلال جمهوری اسلامی را هدف قرار داده و می‌خواهند از جمهوری اسلامی ایران، شهروندی مطیع در دهکده جهانی بسازند و ایران اسلامی را در هاضمه استکبار جهانی دچار استحاله کنند.

برای مقابله با این چالش فکری، ضروری است که صرفاً با استفاده از منابع آماري پذیرفته در نزد جامعه بین‌الملل، کارنامه چهار ساله انقلاب اسلامی را با کارنامه رژیم گذشته و کارنامه کشورهای دیگر دنیا، به ویژه کشورهای به ظاهر توسعه یافته مقایسه کنیم تا نادرستی تصویری که رسانه‌های بین‌المللی در جنگ روانی علیه انقلاب اسلامی ایران ساخته و پرداخته‌اند، بیش از پیش آشکار شود.

قرآن کریم نیز در بحث با اهل کتاب به کتب تحریف شده آنان استناد و حقانیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را ثابت کرده است. این بدان معنا نیست که قرآن همه مطالب این کتاب‌های تحریف شده را قبول داشته و آنها را تماماً صحیح بداند؛ بر این مبنا، رجوع به شاخص‌های بین‌المللی در ارزیابی پیشرفت جمهوری اسلامی، به هیچ عنوان تاییدکننده شاخص‌های توسعه جهانی برای ارزیابی میزان توسعه یافتگی کشورها نیست. توجه به این شاخص‌ها و استفاده از آنها صرفاً به علت مقبولیتشان در افکار عمومی جامعه جهانی است.

شاخص‌های توسعه جهانی (WDI)^۱ کشورهای دنیا را صرفاً بر پایه مفاهیم اقتصادی ارزیابی کرده و محور توسعه یافتگی کشورها را افزایش تولید ناخالص

1. World Development Indicators.

داخلی (GDP)^۱ و افزایش درآمد ناخالص ملی (GNI)^۲ قرار می‌دهند؛ به این معنا که اگر بخش‌های مختلف یک کشور، اعم از آموزش، فرهنگ، سیاست خارجی، سیاست داخلی، قدرت نظامی و سایر حوزه‌ها، در خدمت افزایش تولید ناخالص ملی قرار بگیرد، آن کشور در مسیر توسعه یافتگی قرار گرفته است.

شاخص توسعه انسانی (HDI)^۳ نیز که توسط سازمان ملل برای ارزیابی رفاه جوامع در نظر گرفته می‌شود، فقط سرانه درآمد ناخالص ملی بدون توجه به نحوه توزیع آن و تعداد سال‌های تحصیلی و امید به زندگی را تعیین‌کننده رفاه افراد تلقی می‌کند.

بدیهی است تنظیم روابط گوناگون فرهنگی و سیاسی و امنیتی کشور به محوریت اقتصاد و توجه نکردن به مسائل مهمی همچون عدالت، خانواده، اخلاق و معنویت در ارزیابی رفاه جوامع، به هیچ عنوان با آرمان‌های انقلاب اسلامی تطابق نداشته و تاکنون نیز از پایگاه همین محاسبات غلط، بلايا و خسارات جبران‌ناپذیری را در جوامع غربی به بار آورده است. افزایش روزافزون فاصله طبقاتی، از بین رفتن نهاد خانواده و رشد فزاینده آمار طلاق، گسترش درخور توجه ارتکاب جرایم، افزایش بی‌حد و حصر فحشا و فساد و آزار جنسی زنان، افزایش جمعیت زیر خط فقر، گسترش بی‌خانمانی و بسیاری از معضلات دیگر، نتیجه دستگاه محاسباتی غلط و سودجویانه سرمایه‌داری در کشورهای توسعه‌یافته است. توسعه منهای عدالت و معنویت، به هیچ عنوان، پیشرفت مطلوب جمهوری اسلامی ایران نیست؛ اما در مقابل، جمهوری اسلامی با آرمان‌های الهی و انسانی نه فقط در پی رفع فاصله طبقاتی و گسترش رفاه برای مردم است، بلکه به دنبال احیای کرامت ذاتی انسان‌هاست.

1. Gross Domestic Product.

2. Gross National Income.

3. Human Development Index.

در کتاب پیش رو که ثمرهٔ تلاش نزدیک به ۷۰ نفر از نخبگان حوزوی و دانشگاهی و مطالعهٔ بیش از ۳۰ هزار ساعت است، تلاش شده است میزان دستیابی جمهوری اسلامی ایران به آرمان‌هایی از قبیل عدالت، استقلال، معنویت، آزادی، کرامت زن، مردم‌سالاری دینی، گسترش رفاه عمومی و... را با استفاده از نزدیک‌ترین و متناسب‌ترین شاخصه‌های بین‌المللی به آرمان‌های انقلاب اسلامی، بررسی شود.

ارجاعات این کتاب به معتبرترین منابع بین‌المللی نظیر داده‌های اطلاعاتی سازمان ملل، بانک جهانی، سازمان جهانی غذا و کشاورزی، سازمان جهانی سلامت، دفتر برنامه توسعهٔ ملل متحد و دیگر مراجع آماری جهانی مستند شده است.

ذکر این نکته لازم است که بیان دستاوردهای انقلاب، بدین معنا نیست که جمهوری اسلامی در این ۴۰ سال خالی از اشکال بوده است؛ بلکه بدان معناست که در مسیر پیشرفت قرار داشته و به آرمان‌های خود نزدیک‌تر شده است؛ هرچند که در برهه‌هایی از زمان، سرعت حرکتش کند شده است که در فصل آخر کتاب، به اختصار به دلایل آن نیز اشاره شده است.

مقدمه ویرایش دوم

بعد از چاپ کتاب صعود ۴۰ ساله در چهل سالگی انقلاب، و در پی استقبال عموم مردم عزیز، خصوصاً نخبگان از این اثر و نیز به واسطه اصرار اساتید دانشگاه و نخبگان مبنی بر به روزرسانی آمارها، جمع بندی بر آن شد که کتاب، علاوه بر به روز شدن آمار با افزودن گسترده مطالب همراه شود.

در این دوران ۳ ساله، نویسندگان کتاب تا به امروز در بیش از ۲۵۰ جلسه نقد و حدود ۱۵۰۰ جلسه ارائه، فقط و فقط در جمع نخبگان کشور و سایر کشورهای جهان از جمله کانادا، آلمان، فرانسه، هلند، ایتالیا، هند، لبنان، عراق، پاکستان، نیجریه و... برای بیان دستاوردهای نظام حضور داشته اند که در این جلسات طبیعتاً به بسیاری از سؤالات در زمینه نقد کتاب صعود ۴۰ ساله پاسخ داده شده است

در اینجا به مهم ترین و پرتکرارترین سؤالات و انتقادات درباره کتاب «صعود ۴۰ ساله» پاسخی کوتاه خواهیم داد

۱. استناد به آمارهای بین المللی نشان از قبول آن شاخصه ها و افتادن در دام تفکر غرب است

استناد به آمارهای بین المللی آنجایی خطرناک است که انسان بدون مبنای دینی و بدون شناخت انقلابی پا در چنین عرصه ای بگذارد. نویسنده این کتاب

پیش از نوشتن صعود ۴۰ ساله کتاب «نقدی علمی بر سند ۲۰۳۰» را نوشته که نشان از آشنایی و بدبینی به سازمان‌های بین‌المللی دارد.

اما نکته بسیار مهم آن است که **فهرست این پیشرفت‌ها تماماً از بیانات رهبر حکیم انقلاب استخراج شده است** و فقط اثبات آن مطالب با رجوع به سایت‌های بین‌المللی صورت گرفته است. چند روز بعد از چاپ این کتاب «بیانیه گام دوم انقلاب» از سوی رهبر انقلاب صادر شد که در بخش برکات بزرگ انقلاب اسلامی با استناد به مجامع بین‌المللی دستاوردهای ۴۰ ساله را ثابت می‌فرمایند.

۲. نویسندگان کتاب صعود ۴۰ ساله ظاهراً ایران را بدون حتی یک عیب کوچک می‌بینند زیرا در کتاب کوچک‌ترین اشاره‌ای به مشکلات نشده است

همان‌طور که در مقدمه سال ۹۷ کتاب صعود ۴۰ ساله نیز آمده بود، دشمن به دنبال القاء این مطلب است که نظام ناکارآمد بوده و به سیاه‌نمایی عجیب دست زده است، پس لازم است - برای شکستن این تصویرسازی غلط - به برخی از دستاوردهای جمهوری اسلامی اشاره شود. در مقدمه کتاب نیز این‌گونه آمده بود: «ذکر این نکته لازم است که بیان دستاوردهای انقلاب بدین معنا نیست که جمهوری اسلامی در این چهل سال خالی از اشکال بوده است بلکه بدان معناست که در مسیر پیشرفت قرار داشته و به آرمان‌های خود نزدیک‌تر شده است. هرچند که در برهه‌ای از زمان سرعت حرکتش کند شده است».

اگر در کتاب ادعا شده بود که تمام شاخصه‌ها بررسی شده و ایرادی به دست نیامده فرمایش منتقدین صحیح و به‌جا بود درحالی‌که در جای‌جای کتاب تأکید شده است که ما فقط در حال بیان دستاوردها هستیم و همان‌طور که از نام کتاب و نیز توضیح نام مشخص است هدف نویسنده بیان علمی دستاوردهای نظام بوده است و نه شرح چرایی ایرادها. نام کتاب «صعود ۴۰

ساله» و توضیح زیر تیترا «مروری بر دستاوردهای چهل ساله انقلاب اسلامی، بر اساس آمارهای بین‌المللی»

البته در ویراستاری جدید، پیش از ورود به بحث دستاوردها، فصلی با عنوان «**علل عدم تحقق کامل آرمان‌ها**» آمده که به ایرادهای کشور خصوصاً در بحث اقتصادی پرداخته است.

۳. آمارهای کتاب صعود ۴۰ ساله فقط تا جایی است که ایران پیشرفت داشته و چون در این چند سال اخیر وضع کشور مناسب نبوده، آمارهای جدید نیامده است آمارها غالباً به روز بوده و فقط برخی از مراجع بین‌المللی، آمارها را با چند سال تاخیر ارائه می‌کنند و در کتاب صعود ۴۰ ساله آخرین و بروزترین آمارها بیان شده است.

۴. کتاب صعود ۴۰ ساله در پی اثبات این مطلب است که ایران در این ۴۰ سال پیشرفت کرده است. درحالی‌که هر که بود پیشرفت می‌کرد، مثلاً اثبات افزایش جاده روستایی؛ اتومبیل؛ کلاس و دانشجو و کتابخانه و سد و گاوداری و مرغداری و تولید برق و محصولات پتروشیمی و صادرات و غیره از اساس باطل و غیر قابل استناد است زیرا می‌توان ادعا کرد که این رشد نتیجه پیشرفت علمی و تکنولوژیکی جهانی بوده است برای مثال افزایش میزان ریل‌گذاری یا مشترکین تلفن ثابت در دوره‌ای که با بیل و کلنگ و سیم مسی این خدمات انجام می‌شده با دوره‌ای که بیل مکانیکی و فیبر نوری اختراع شده قابل مقایسه نیست.

اگر در این کتاب فقط به تعداد جاده‌ها و بیمارستان‌ها و مدارس و... اکتفا می‌شد حق با منتقدین بود درحالی‌که در کتاب به رتبه‌بندی و مقایسه با کشورهای پرداخته است. مگر می‌شود در شاخصه‌ای مانند امید به زندگی در ۴۰ سال پیش از همه کشورهای منطقه، شوروی و همه کشورهای وابسته‌اش، و نیز از تمام کشورهای آمریکای لاتین و... پایین‌تر باشیم و امروز از همه آنان بالاتر، آن وقت بگوییم باید در این ۴۰ سال پیشرفت می‌کردیم. **مگر کشورهای**

دیگر پیشرفت نمی‌کردند؟

این مطلب مثل آن است که شخصی در یک کلاس ۴۰ نفره در ترم اول رتبه ۳۵ کلاس را به دست آورد و در ترم بعدی نفر سوم کلاس شود؛ آن وقت همه به او بگویند که طبیعی بود باید در یک ترم پیشرفت می‌کردی! و او خواهد گفت: مگر بقیه درس نمی‌خواندند؟ مگر آنان پیشرفت نمی‌کردند؟ بلکه پیشرفت من بسیار بالاتر از آنان بوده است.

پیشرفت‌های جمهوری اسلامی را باید در شرایطی سنجید که بحران‌های مختلف داخلی و خارجی در کشور بوده است که در بحث «علل عدم تحقق کامل اهداف انقلاب» آمده است

۵. کتاب صعود ۴۰ ساله از یک پژوهش علمی خارج شده و مانند یک روزنامه است زیرا به جای آنکه «صرفاً به منابع آماری» استناد کند گاه، تنها به بریده جراید و مقالات غیر پژوهشی اتکا کرده است.

خیر این گونه نیست، و کتاب به معتبرترین منابع آماری بین‌المللی استناد کرده است و فقط گاه برای مثال و نمونه به مصادیق یا سایت‌های کشورهای مورد نظر اشاره‌ای گذرا شده است.

۶. با روش نگارش کتاب صعود ۴۰ ساله، تنها در چند ساعت و مبتنی بر شناخته شده‌ترین شاخص‌ها می‌توان کتاب دیگری را در تقابل با «صعود ۴۰ ساله» به رشته تحریر درآورد.

این مطلب مانند آن است که شخصی بعد از دیدن کتاب «الغدیر» که اثبات شیعه از منابع اهل سنت است بگوید که به آسانی می‌توان روایاتی از کتب اهل سنت پیدا کرد که در فضیلت شیعه نیست! و یا بعد از دیدن خاطره‌ای از دربار پهلوی که انتقادی به شاه کرده است بگوید: می‌توان کتابی از خاطرات دربار نوشت که بسیار شاه راست‌نویس است!

مگر کسی ادعا کرده است که تمام مجامع بین‌المللی از ما تعریف و تمجید کرده‌اند؟ ادعای کتاب صعود چهل ساله این است که «حتی مجامع بین‌المللی که غالباً دشمن ما هستند به پیشرفت‌های جمهوری اسلامی اعتراف می‌کنند».

در پایان لازم است از همه بزرگوارانی که چه در پژوهش‌های جدید و چه در ارسال نظرات ما را کمک کرده‌اند صمیمانه تشکر نماییم.

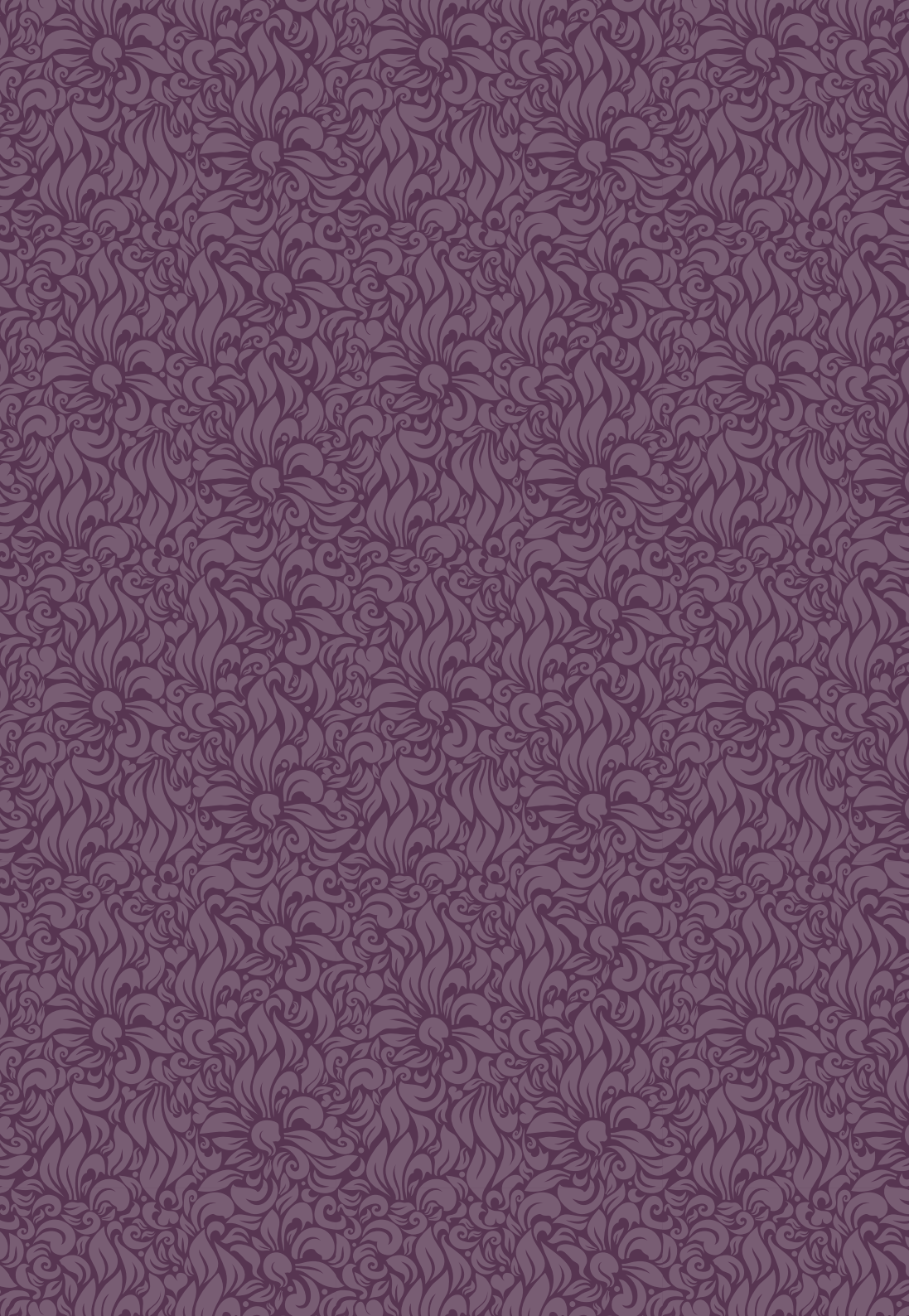
والسلام علیکم ورحمت‌الله وبرکاته

اندیشکده راهبردی سعدها

۱۳ دی ۱۴۰۰

سالروز شهادت سردار پرافتخار جهان اسلام

سپهبد حاج قاسم سلیمانی

علل عدم تحقق کامل آرمان‌ها

پیش از آن‌که به دستاوردهای چهل ساله جمهوری اسلامی ایران بپردازیم، لازم است به این نکته توجه کنیم که بیان این دستاوردها به معنای رسیدن به تمام آرمان‌های انقلاب نیست و متأسفانه ما در بخش‌های مختلفی عقب هستیم. مثلاً در اقتصاد، که یکی از دغدغه‌های مهم مردم ماست، با چالش‌های مختلفی روبه‌رو هستیم که به برخی از آن‌ها به‌طور خلاصه اشاره می‌کنیم:

۱) چالش‌های درونی

اول | ساختارهای اقتصادی به‌جامانده از دوران پهلوی

استعمار نو در دوره پهلوی، به‌جای مسکوکات و جواهرات، خزائن نفتی ایران را نشانه گرفت و در نتیجه تحمیل قواعد تجارت آزاد بر اقتصاد ایران، زیرساخت‌های تولیدی کشور نه‌تنها تقویت نشدند، بلکه زیرساخت‌های موجود نیز ویران گشتند. در این دوران، نفت صادر و اغلب مایحتاج ایران وارد می‌شد.

محمد رضا پهلوی از مدرن‌سازی صنایع سخن می‌گفت، اما مدل مدرنیزاسیون وی در واقع مونتاژ محصولات غربی و فروش آن‌ها در بازار ایران و درازای صادرات نفت بود. ویژگی عمده صنایع در این دوره، مصرفی بودن آن‌ها و وابستگی‌شان

به فناوری، مواد اولیه، قطعات ماشین‌آلات، و نیروی انسانی متخصص بود، به طوری که به حرکت درآمدن چرخ صنایع وابسته نیاز کشور را به واردات ملزومات صنعتی چهارگانه ذکرشده تشدید کرد و بدین ترتیب صنایع وابسته نه تنها کمکی به خودکفایی کشور نکردند، بلکه خود پیشاهنگ و وابستگی اقتصادی در ایران شدند و سود فراوانی به کشورهای خارجی رساندند. اصلی‌ترین نتیجه حمایت رژیم پهلوی از صنایع وابسته، زوال تدریجی صنایع داخلی بود.^۱

ازسوی دیگر، آشکارترین ضعف صنعت ایران وابستگی به نفت و عدم افزایش صادرات صنعتی بود. اهمیت صادرات صنعتی در این است که می‌تواند در مقابله با نیازمندی‌های ارزی، در دوران کاهش درآمد نفتی مؤثر باشد. در سال‌های آغازین دهه ۵۰، قیمت هر بشکه نفت ایران در بازارهای بین‌المللی، با جهشی بی‌سابقه، از ۳ دلار به ۲۰ دلار رسید. نفت برای اقتصاد ایران در سال ۱۳۴۹، بیش از ۱ میلیارد دلار درآمد داشت که این رقم در سال ۱۳۵۱، به ۵٫۶ میلیارد دلار افزایش یافت. در قضیه شوک قیمتی نفت، این درآمد با جهشی بی‌سابقه به مرز ۱۸ میلیارد دلار رسید. از این دوران به بعد، فروش نفت، به‌طور متوسط، تأمین بیش از ۵۴ درصد مخارج کشور را به خود اختصاص داد.^۲

در این دوران، هرچند رژیم وابسته پهلوی توانست با استفاده از ذخایر ارزی، برای مدتی ارزش پول ملی کشور را ثابت نگه دارد، اما عوارض اجتناب‌ناپذیر وابستگی به ارز خارجی و همچنین واردات کالای خارجی، گریبان اقتصاد ایران را گرفت و اقتصاد کشور دچار «بیماری هلندی»^۳ شد.

۱. مطالب بیشتر در این باره، در فصل دوم همین کتاب توضیح داده شده است.

2. Homa Katouzian, The Political Economy of Modern Iran: Despotism and Pseudo-Modernism 1926-1979, Palgrave Macmillan UK, 1981, p.205.

۳. اصطلاح «بیماری هلندی» در سال ۱۹۷۷، در مجله «اکنومیست» (The Economist)، برای توصیف رکود بخش صنعتی در هلند بعد از کشف گاز طبیعی در دهه ۱۹۶۰ استفاده شد. این اصطلاح بیان‌گر یک مفهوم اقتصادی است که تلاش می‌کند رابطه بین بهره‌برداری بی‌رویه از منابع طبیعی و رکود در بخش صنعت را

بیماری هلندی اقتصاد ایران (از سال ۱۳۵۳ تا ۱۳۵۶) یک عارضه در اقتصاد کلان کشور بود که در میانه دهه ۵۰ شمسی و در پی افزایش قیمت جهانی نفت، در بازه جنگ اعراب و اسرائیل و نیز رشد چشمگیر درآمدهای نفتی دولت به وقوع پیوست.

در طول این سال‌ها، درآمدهای هنگفت نفتی، که باعث رشد نقدینگی و پایه پولی کشور می‌شدند، میزان تقاضای انواع کالاها را افزایش می‌دادند. در پی افزایش تقاضا، رژیم پهلوی اقدام به آزادسازی تجارت و واردات انبوه کالاهای خارجی کرد. در نتیجه اعمال تعرفه‌های گمرکی پایین، کالاهای خارجی به وفور و با قیمت بسیار نازل، در بازار یافت می‌شدند. این سیاست اقتصادی نامناسب نتیجه‌ای جز تضعیف تولیدات داخلی و وابستگی اقتصاد کشور به قدرت‌های صنعتی خارجی و تأمین بازار برای آنان نداشت. بدین ترتیب تزریق درآمدهای نفتی به اقتصاد کشور، علاوه بر این که به مصرف‌گرایی جامعه انجامید، منجر به وابسته‌سازی ثبات اقتصادی کشور به ذخایر ارزی شد، به طوری که کاهش قیمت نفت خام نرخ تورم را تا ۴۰ درصد بالا برد و به تشدید اختلافات طبقاتی دامن زد. این در حالی بود که براساس آمار بانک جهانی، ۴۶ درصد مردم ایران در سال ۱۳۵۶، زیر خط فقر بودند^۱ و ۴۴ درصد مردم از سوءتغذیه رنج می‌بردند.^۲ طبق آمار سازمان برنامه و بودجه رژیم پهلوی، شاخص هزینه زندگی^۳ از عدد ۱۰۰ در سال ۱۳۴۹، به عدد ۱۲۶ در سال ۱۳۵۳، ۱۶۰ در سال ۱۳۵۴ و در نهایت ۱۹۰ در

توضیح دهد. این مفهوم بیان می‌دارد که افزایش درآمد ناشی از منابع طبیعی می‌تواند اقتصاد ملی را از حالت صنعتی بیرون بیاورد. این اتفاق به علت کاهش نرخ ارز یا عدم افزایش آن در حد نرخ تورم صورت می‌گیرد که بخش صنعت را در رقابت ضعیف می‌کند.

1. siteresources.worldbank.org/INTDECINEQ/Resources/11492081147789289867/IIIWB-Conference_Revolutio/26Redistribution_Iran.pdf.

2. Homa Katouzian, *The Political Economy of Modern Iran: Despotism and Pseudo-Modernism 1926-1979*, Palgrave Macmillan UK, 1981, p.270.

3. Consumer Price Index (CPI)

سال ۱۳۵۵ رسید. این افزایش، به‌ویژه برای هزینه‌های خوراک و مسکن، در شهرها بیشتر بود. به گزارش مجله‌ی *اکنونومیست*، در سال ۱۳۵۵، هزینه‌ی اجاره‌ی مسکن برای یک خانوار طبقه‌ی متوسط، طی ۵ سال ۳۰ درصد افزایش داشت و هزینه‌ی مسکن تا ۵۰ درصد درآمد سالانه‌ی آن خانوار را دربرمی‌گرفت.^۱

آنچه که می‌توان آن را رفتار اقتصادی حکومت پهلوی دانست قرار گرفتن توزیع به‌عنوان قطب توسعه در ایران است؛ یعنی درآمد حاصل از افزایش قیمت نفت، به‌جای رونق تولید، در بخش توزیع به‌کار گرفته شد.

رژیم پهلوی از سویی با تزریق دلارهای نفتی در سیستم اقتصادی، دولتی و اداری، و همچنین تغییر در الگوی درآمد کارکنان دولت، قدرت خرید آنان را ارتقا داد و ازسوی دیگر، کالاهای صنعتی آمریکایی و اروپایی را وارد کرد و بازار را برای اخذ نمایندگی کالاهای خارجی و فروش اقساطی آن‌ها تشویق نمود. بدین صورت مصرف انبوه برای قشرهایی از مردم، برای اولین بار در ایران تجربه شد و به‌عنوان یک فرهنگ وارد جامعه گردید. در مقابل درآمد حاصل از صادرات نفت را به سرمایه‌گذاری در تولید و زیرساخت‌های توسعه اختصاص نداد و اگر فعالیتی هم در این عرصه دیده می‌شد، اولاً روندی وارونه داشت^۲ و ثانیاً به وارد کردن برخی صنایع مصرفی و وابسته، مانند ورود صنعت خودرو به کشور (در حد مونتاژ)، محدود می‌شد. در نتیجه این سیاست‌ها بود که عملاً تولید به‌عنوان قطب توسعه در اقتصاد کشور قرار نگرفت، بلکه آنچه به‌عنوان قطب توسعه در ایران جایگزین آن شد توزیع بود؛ یعنی پایه‌ی اقتصاد به شکلی بیمارگونه و قاعده‌ناپذیر در ایران گذاشته شد.

1. Ervand Abrahamian, *Iran between two revolutions*, US: Princeton University Press, 1982, p. 427.

۲. در کتاب «معجزه تولید» از همین نویسندگان در توصیف روند رشد علم در ایران، روند وارونه رشد صنعتی توضیح داده شده است.

دوم | چالش ذهنی برخی مسئولان؛ یافتن راه‌حل‌ها در خارج از مرزها

یکی از مهم‌ترین چالش‌های کشور، به‌ویژه در اقتصاد، چالش ذهنی برخی از مسئولان در یافتن راه‌حل‌ها در خارج از مرزهاست. این نوع نگاه، بدون در نظر داشتن توان و استعدادهای داخلی، پیشرفت اقتصادی را فقط با استفاده از نسخه‌های بیرونی ممکن می‌داند و به‌ویژه در سال‌های اخیر، عامل رشد اقتصاد را تغییر مواضع سیاست خارجی کشور می‌داند.

اشکال اساسی این تفکر عدم تفکیک بین تجربه غرب و نسخه تجویزی آن‌هاست. تجربه غرب، همچون تجربه هر تمدن دیگر، ارزشمند است و باید مزایای آن را فراگرفت و از مضرات آن اجتناب کرد، اما تجویزهای غرب برای تداوم استعمار ملت‌هاست. لیبرال‌های ایرانی چشم بر تجربه غرب بسته و گوش برای تجویز آن تیز کرده‌اند. به همین دلیل است که نتیجه طبیعی کارهایشان تأمین منافع غرب است.

۲) چالش‌های بیرونی

در این بخش و پیش از ذکر برخی دستاوردهای چهار سال گذشته، توجه به این نکته ضروری است که جمهوری اسلامی در چه شرایطی به چنین دستاوردهایی رسیده است. به تعبیر دیگر، «ایستادگی در مقابل بحران‌ها»^۱، خود، یکی از مهم‌ترین دستاوردهای نظام بوده است، بحران‌هایی که گاه فقط یکی از آن‌ها برای زمین زدن یک نظام کافی است. مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب می‌فرماید: «انقلاب پرشکوه ملت ایران [...] در برابر همه وسوسه‌هایی که غیرقابل مقاومت به نظر می‌رسیدند، از کرامت خود و

۱. مواردی که در این بخش به صورت تیتروار بیان می‌شوند سرفصل‌های کتابی با عنوان بحران‌های چهار ساله هستند که به قلم همین نویسنده در دست تألیف است.

اصالت شعارهایش صیانت کرده [است].^۱

در این بخش، به صورت تیتروار، فقط به نمونه‌هایی از این بحران‌ها اشاره می‌شود.

اول | توطئه‌های تجزیه طلبانه

- تلاش برای تجزیه و خودمختاری کردستان با ایجاد غائله؛
- غائله ترکمن صحرا و گنبدکاووس با هدف خودمختاری این منطقه؛
- غائله خوزستان و اقدامات تجزیه طلبانه؛
- تلاش برای تجزیه آذربایجان و غائله حزب جمهوری خلق مسلمان؛
- آشوب‌های تجزیه طلبانه ضد انقلاب در بلوچستان؛
- غائله تجزیه طلبانه فارس؛
- اقدامات تروریستی جُنْد الشیطان (به اصطلاح جُنْد الله) در جنوب شرق ایران؛
- اقدامات گروهک تروریستی جیش الظلم (جیش العدل) در شرق کشور؛
- اقدامات تروریستی پژاک در غرب و شمال غرب کشور؛
- اقدامات تروریستی گروهک الأحوازیه.

دوم | توطئه‌های چهل ساله نظامی

- حمله عراق و اشغال خاک ایران؛
- تحریم تسلیحاتی ایران؛
- جنگ شیمیایی؛
- هجوم گروهک تروریستی منافقین؛
- جنگ نفتکش‌ها؛
- حمله به هواپیمای مسافربری ایران؛
- آرایش جنگی ۴۳ ساله علیه ایران؛

۱. بیانیة گام دوم انقلاب مقام معظم رهبری، ۱۳۹۷/۱۱/۲۲، پیوند وبگاه:

farsi.khamenei.ir/message-content?id=41673

- تجاوز مکرر هواپیماهای جاسوسی؛
- تلاش برای محاصره دریایی ایران؛
- تقویت تروریسم تکفیری در منطقه؛
- حمله رژیم صهیونیستی به مستشاران ایرانی در سوریه.

سوم | توطئه های چهل ساله فرهنگی

- راه اندازی و تقویت کانون های ضد اخلاق و خانواده در بستر شبکه های ماهواره ای و فضای مجازی؛
- تلاش برای نفوذ و تأثیرگذاری بر سازمان ها و مؤسسات فرهنگی؛
- توطئه در شبکه های اجتماعی؛
- توطئه از طریق بازی های رایانه ای؛
- امنیتی سازی تحولات فرهنگی؛
- تولید و ترویج روایات فرهنگی معاند؛
- تبلیغ و ترویج سبک زندگی اشرافی و غربی؛
- نفوذ فکری و فرهنگی در حوزه تعلیم و تربیت؛
- نفوذ در ساحت هنر؛
- ترویج ابتذال و اباحه گری؛
- تشویق به مصرف مواد مخدر؛
- ترویج فساد و فحشا.

چهارم | توطئه های چهل ساله تفرقه افکنانه مذهبی

- فعالیت جریان های سلفی و وهابی؛
- فعال کردن گسل های مذهبی از طریق ایجاد نخله هایی در تشیع و اهل سنت.

پنجم | توطئه های چهل ساله اقتصادی

- بلوکه شدن دارایی های ایران؛
- تحریم کالاهای اساسی مورد نیاز؛

- ممانعت در روند همکاری‌های بانکی ایران با سایر کشورها؛
- جلوگیری از رشد اقتصادی و پیشرفت ایران با تحریم ارزی ایران؛
- اقناع کشورها و جلب مشارکت آن‌ها در تحریم ایران؛
- راه‌اندازی اتاق جنگ با هدف پیگیری لحظه‌به‌لحظه مبادلات ایران؛
- طراحی توطئه گاستن از سهم فروش نفت ایران؛
- مدیریت تحولات بازار جهانی نفت علیه ایران؛
- شوک ارزی در بازار مالی ایران، با استفاده از اهرم دلار؛
- حمایت جبهه استکبار از حمله موشکی رژیم بعث عراق علیه زیرساخت‌های حیاتی و اقتصادی کشور؛
- جلوگیری از صادرات نفت ایران و حدود ۲,۸۰۰ بار حمله به جزیره خارک؛
- خروج سرمایه‌های ملی ایران با توطئه آمریکا؛
- تخریب فضای صنعت داخلی ایران؛
- خرابکاری آمریکا در کارخانه‌جات صنعتی و کشاورزی کشور، از طریق عوامل نفوذی؛
- فشار آمریکا بر دیگر کشورها، جهت ممانعت از معامله آن‌ها با ایران؛
- پروژه وابسته‌سازی اقتصادی ایران در صنایع؛
- ایجاد جنگ روانی با عنوان جنگ ارزی؛
- ایجاد جریان‌های نفوذی در حوزه‌های اقتصادی؛
- تضعیف موقعیت شرکت‌ها، مؤسسات و صنایع پیش‌رو ایران؛
- ایجاد تنش‌های شدید در بازار ارز ایران، برای اخلال در بازار و قاچاق ارز.

ششم | توطئه‌های چهل ساله امنیتی

الف) ترور و انفجارات تروریستی

- بزرگ‌ترین حادثه تروریستی در قرن بیستم، با شهادت ۷۲ نفر از مقامات ارشد نظام؛
- اقدام جبهه استکبار در بمب‌گذاری و ترور صدها تن از شخصیت‌های ارشد نظام؛

- تحریک گروه‌های مارکسیستی و اقدام به تحرکات مسلحانه علیه نظام؛
- شهادت حدود ۱۷,۰۰۰ نفر در نتیجه اقدام شروانه و تروریستی مجاهدین خلق و دیگر گروهک‌های تروریستی؛
- گند کردن حرکت انقلاب اسلامی از طریق حذف نخبگان فکری و فرهنگی جریان ساز اسلامی؛
- ترور اندیشمندان، متفکران و نخبگان حوزه‌های مختلف، به ویژه دانشمندان هسته‌ای؛
- ایجاد گروهک تروریستی «انجمن پادشاهی ایران» و بازوی ترور آن، یعنی «تندر»؛
- پرونده حزب منحل شده توده و چپ‌گرایان در ایران؛
- بیوتروریسم.

ب) کودتا

طراحی حدود هجده کودتا در ابتدای انقلاب، از جمله:

- کودتای علیه نظام جمهوری اسلامی و طراحی انفجار محل استقرار حضرت امام رحمته‌الله علیه؛
- کودتای نقاب (معروف به کودتای نوژه)؛
- کودتای موسوم به «نجات» و یا «کورتاژ» (طبس).

پ) جاسوسی

- تشکیل پایگاه‌های جاسوسی در نوار مرزی ایران؛
- جاسوسی از کارکنان سفارت ایران، کارگران و بازرگانان ایرانی در امارات؛
- تأسیس «بنیاد اعانه ملی برای دموکراسی» و «بنیاد اوراسیا» در دوره دوم اصلاحات؛
- ارسال جاسوسی به نام جیسون رضاییان به ایران؛
- اذعان سازمان سیا به جاسوسی مستمر از ایران؛
- ضربه زدن به فعالیت‌های هسته‌ای از طریق جاسوسی.

ت) نفوذ امنیتی

- نفوذ از طریق لانه جاسوسی آمریکا؛
- نفوذ عوامل استکبار در نهادهای حساس، به منظور اثرگذاری و انحراف در مسیر انقلاب؛
- دستور بمباران محل سقوط هواپیماها در صحرای طبس، توسط بنی صدر؛
- سید مهدی هاشمی و نفوذ در بیت آیت الله منتظری؛
- سال ۱۳۶۵ و ماجرای رابرت مک فارلین؛
- حملات سایبری.

ث) ایجاد فتنه و آشوب

- قتل‌های زنجیره‌ای؛
- حمایت بنیادهای آمریکایی و صهیونیستی از دولت سازندگی و اصلاحات؛
- جریان فتنه‌های ۷۸، ۸۲، ۸۸، ۹۶ و ۹۸ با هدف براندازی نظام جمهوری اسلامی؛
- ایجاد فتنه ۸۸ با طرح دروغ بزرگ «تقلب»؛
- هجمه به جمهوریت و اسلامیت نظام در فتنه ۸۸؛
- نقش شورای به اصطلاح ملی ایرانیان آمریکا در فتنه ۸۸؛
- مذاکرات و هماهنگی بین سران فتنه با جرج سوروس و شاه عربستان.

هفتم | توپخانه‌های چهل ساله سیاسی

- تصویب قطعنامه‌های ضد ایرانی در شورای امنیت؛
- تصویب قطعنامه‌های ضد ایرانی در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی؛
- کنفرانس برلین و طرح براندازی نظام؛
- اختصاص بودجه‌های کلان جبهه استکبار جهت تقویت گروهک‌های محارب نظام و اپوزیسیون خارج از کشور؛
- انتخابات، ابزاری برای براندازی؛
- ایجاد شبهه و اختلال در روند انتخابات.

هشتم | توطئه‌های چهل ساله بین‌المللی

الف) برخی بحران‌ها برای ناامن کردن ایران

- حمایت سیاسی و اعطای اقامت به شاه مخلوع؛
- تشکیل شورای همکاری خلیج فارس؛
- توطئه ایران‌گنتر؛
- کشتار حجاج بیت‌الله‌الحرام؛
- جلوگیری از احقاق حقوق ایران در جنگ تحمیلی؛
- عقد قرارداد‌های امنیتی - نظامی با همسایگان ایران؛
- پرونده‌سازی علیه مسئولان جمهوری اسلامی ایران؛
- اعمال فشار به متحدان جمهوری اسلامی ایران؛
- ترور نخبگان خارجی علاقه‌مند به انقلاب اسلامی؛
- اعمال فشار بین‌المللی علیه برقراری امنیت داخلی در ایران؛
- منزوی‌سازی ایران در نهادهای بین‌المللی؛
- حمله به نمایندگی‌های ایران، در کشورهای مختلف؛
- پرونده‌سازی علیه ایران با موضوع حقوق بشر؛
- پرونده‌سازی علیه ایران با موضوع انرژی هسته‌ای؛
- تحمیل ادوار مذاکرات هسته‌ای به ایران؛
- توسعه ایران‌هراسی غرب؛
- پشتیبانی بین‌المللی از گروه‌های تروریستی علیه ایران؛
- پشتیبانی بین‌المللی از گروه‌های سیاسی معاند انقلاب اسلامی؛
- تلاش برای واگرایی میان ایران و جنبش حماس؛
- حمایت از دولت‌های استبدادی منطقه علیه ایران؛
- ایجاد انحراف در بیداری اسلامی علیه ایران؛
- تحمیل برجام؛
- تلاش برای جلوگیری از قدرتمند شدن ایران؛
- فشار به ایران، به بهانه تروریسم؛

- تلاش برای تحمیل معاهدات مالی، باهدف نفوذ؛
- طرح معامله قرن علیه منافع منطقه‌ای ایران.

ب) برخی بحران‌ها برای ناامن کردن منطقه

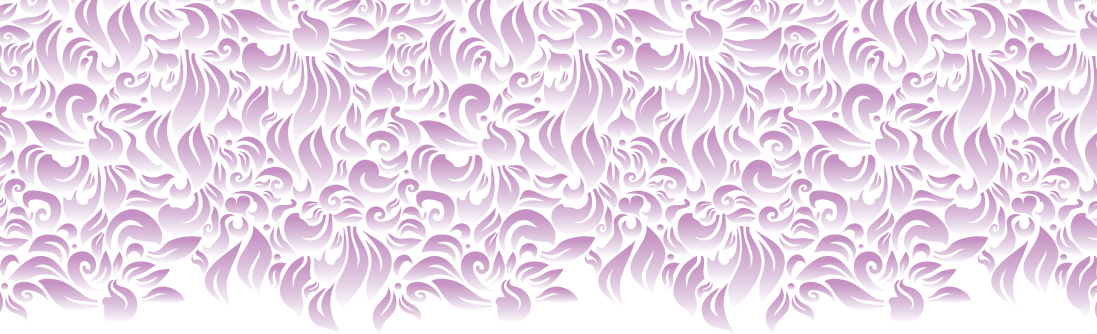
- جنگ لبنان در سال ۱۹۸۲؛
- حمله عراق به کویت؛
- جنگ بوسنی؛
- حمله آمریکا به افغانستان؛
- حمله آمریکا به عراق؛
- جنگ ۳۳ روزه؛
- جنگ ۲۲ روزه؛
- جنگ یمن؛
- ایجاد گروهک‌های تروریستی؛
- حمله گروه‌های تروریستی به سوریه و عراق؛
- جنگ قره‌باغ.

این‌ها بخش‌هایی از بحران‌های پیش‌روی نظام در چهل سال گذشته بود که توسط دشمنان قسم‌خورده این مردم، بر انقلاب آن‌ها تحمیل شد. اما در چنین شرایطی، نه تنها کشتی نظام غرق نشد، بلکه با وجود موانع بسیار، با سرعت زیادی به حرکت ادامه داد. درست است که کسی ادعا نکرده و نمی‌کند که نظام به تمامی آرمان‌های خود رسیده و مشکلات را به صورت کامل حل کرده است، اما خدمات و دستاوردهای نظام نیز در این چهل سال، بسیار زیاد و شگفت‌آور بوده است که در این کتاب، به آن‌ها می‌پردازیم.

فصل اول

استقلال

یکی از مهم‌ترین اهداف هر انقلاب رسیدن به استقلال و وابسته نبودن ملت به کشورهای استعماری و استکباری است. در این فصل، به بررسی استقلال و وابستگی نظامی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی ایران در دوره‌های قبل و بعد از انقلاب اسلامی پرداخته می‌شود.

۱) از وابستگی دوران پهلوی تا استقلال ایران اسلامی

یکی از بارزترین صفات حکومت پهلوی وابستگی به دولت‌های بیگانه و به ویژه آمریکا بود. این در حالی است که یکی از اصول مهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران استقلال، حاکمیت و تمامیت ارضی کشور است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اصل استقلال از چنان ارج و منزلتی برخوردار شد که همراه اصل آزادی، در کنار اسلام، به عنوان اصلی تفکیک‌ناپذیر، به قانون اساسی جمهوری اسلامی وارد شد و حفظ استقلال و وظیفه دولت و آحاد ملت و مسئولیت اصلی سیاست کشور تلقی گردید.^۱

مقوله استقلال، از نظر بنیان‌گذار جمهوری اسلامی، یکی از شاخص‌های مهم و جزو آرمان‌های اصلی انقلاب به‌شمار می‌رود. از نظر حضرت امام، استقلال دو بُعد سلبی و ایجابی دارد. استقلال سلبی همان استعمارزدایی است که

۱. اصل ۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

زمینه‌ساز تحقق حکومت «نه شرقی نه غربی» به شمار می‌آید.^۱ امام راحل برخی از اهداف انقلاب اسلامی را کوتاه کردن دست بیگانگان از مملکت اسلامی، قطع ریشه‌های وابستگی، رفع سلطه و ضعف و سستی و زبونی در مقابل استعمار، جلوگیری از استثمار و استعباد، قطع منافع و مطامع استعمارگران و در یک کلام، استقلال از استعمار خارجی دانسته‌اند. ایشان ضمن تأکید بر ماهیت ضداستعماری نهضت، هدف انقلاب اسلامی را خارج شدن از مدار وابستگی به کشورهای امپریالیست و درنهایت شکست ابرقدرت‌ها دانسته‌اند و در این زمینه، بر کوتاه کردن دست جنایت‌کاران خارجی و به‌انزوا کشاندن قدرت‌های استعماری در جهان و نیز مقابله با ایادی منطقه‌ای امپریالیسم، به‌ویژه صهیونیسم، تأکید بسیار کرده‌اند.^۲

در خصوص استقلال ایجابی، به نظر امام خمینی رحمته‌الله علیه، هدف انقلاب اسلامی تأمین استقلال مملکت در ابعاد سیاسی، نظامی، فرهنگی، اقتصادی و فکری است. ایشان «سپردن کار به کاردانان وطن‌خواه امین»^۳ و خودکفایی و اختصاص مخازن و منابع کشور به مردم و نیز استقلال فکری مراکز آموزشی را از پیش شرط‌های لازم برای تحقق استقلال برمی‌شمارند و می‌فرمایند:

«همه چیزمان باید مستقل بشود. استقلال با وابستگی جمع نمی‌شود و ما [اگر] فرهنگمان وابسته بشود، استقلال نداریم. [اگر] اقتصادمان وابسته بشود، استقلال نداریم. اول باید آن مطلب را درستش کرد: استقلال اقتصادی. اول باید او [= آن] را درستش کرد تا ما بتوانیم اسم خودمان را یک مملکت بگذاریم.»^۴

۱. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته‌الله علیه، صحیفه امام، ج ۱۷، ص ۵۶.

۲. همان، ج ۱۴، ص ۱۳۵.

۳. مصاحبه امام با رادیو و تلویزیون فرانسه در ۲۳ شهریور ۱۳۵۷. (به نقل از: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته‌الله علیه، صحیفه امام، ج ۳، ص ۴۶۸).

۴. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته‌الله علیه، صحیفه امام، ج ۱۰، ص ۴۳۸-۴۳۹.

اول استقلال نظامی

قوای نظامی هر کشور ستون اقتدار آن کشور تلقی می‌شود. شاهان پهلوی با خرید انواع تسلیحات غربی، به ویژه از آمریکا، سعی در تقویت نیروی نظامی ایران داشتند، ولی در واقع غربی‌ها با فروش انواع سلاح‌های خود، با چند برابر قیمت، به ایران، قصد به تاراج بردن ذخایر این ملت را داشتند و از سویی دیگر، ایران را تبدیل به انباری از مهمات کرده بودند و در مواقع مختلف، بدون اجازه ایران، از آن‌ها استفاده می‌کردند. برای نمونه، اسدالله علم در خاطرات روز دوشنبه، ۱۵ شهریور ۱۳۵۵، درباره گران کردن تجهیزات نظامی، چنین نوشته است:

«شاه گفت: "با وجود این که سازنده کتباً تأیید کرده است که قیمت هر هواپیما ۵٫۶ میلیون دلار است، چطور آن را به ۱۸ میلیون دلار افزایش می‌دهند؟! در پاسخ گفتم: "همان کاری که در مورد ناوشکن‌های اسپروانس کردند: ۶ فروند این کشتی‌ها ۲۸۰ میلیون دلار برآورد شده بود، اما ما مجبور شدیم ۶۰۰ میلیون دلار بپردازیم! [...] به نظر می‌رسد که پنتاگون در بالا کشیدن مابقی ناچیز درآمد نفتی ما وقت را تلف نمی‌کند."^۱

وضعیت نظامی در دوران پهلوی و اقتدار نظامی جمهوری اسلامی، به طور مفصل، در ادامه کتاب تشریح خواهد شد. بنابراین در این بخش، فقط به ذکر این نکته اکتفا می‌کنیم که جمهوری اسلامی، به عنوان طلایه دار جبهه مقاومت در منطقه، توانسته است در طول جنگ تحمیلی ۸ ساله، جنگ ۳۳ روزه حزب الله، جنگ ۲۲ روزه، فتنه داعش و ...، در مقابل کشورهای بزرگ استعماری، قدرت نظامی و سیاسی خود را نشان دهد و امروزه، همه به رشد روزافزون نفوذ این کشور در منطقه اعتراف می‌کنند.

۱. اسدالله علم، یادداشت‌های علم، ج ۶، ص ۲۳۷.